

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/374/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216935
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312216935.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Eriky Madarászovej, v právnej veci navrhovateľky: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporkyni: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 17.10.2013 č. k. 18C/81/2013-49, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.
Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa voči odporkyni domáhala zaplata sumy 175 eura ako náhrady škody a sumy 719,16 eura ako nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá jej mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Levice v exekučnom konaní sp. zn. 3Er/19/2003, spočívajúceho v nedodržaní 30 dňovej lehoty na rozhodnutie o žiadosti na zmenu súdneho exekútora, pričom súd rozhodol o tejto žiadosti rozhodnutím vydaným s omeškaním o viac ako 390 dní, čím došlo k porušeniu jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ust. § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1-3 a § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i ust. § 41 ods. 1, 2, § 44 ods. 1, 2, 5, § 238 ods. 1 a § 240 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov účinného v čase začatia exekučného konania (ďalej len "Exekučný poriadok"). Vychádzal zo zisteného skutkového stavu, ktorým mal za preukázané, že navrhovateľka uplatnila svoj nárok na náhradu škody u odporkyne. Odporkyňa nárok navrhovateľky neuspokojila, z toho dôvodu sa navrhovateľka obrátila na súd. Z pripojeného exekučného spisu zistil, že v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp.zn 3Er/19/2003 súdny exekútor podal súdu dňa 21.01.2003 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s návrhom o vykonanie exekúcie, ktorej súd vyhovel vydaním poverenia dňa 19.08.2003 súdному exekútorovi Dr. Ľubomírovi Pekárovi. Oprávnená dňa 23.11.2010 podala exekučnému súdu návrh na zmenu súdneho exekútora s poukazom na ust. § 44 ods. 8 Exekučného poriadku. Súd vyzval pôvodného exekútora na vyjadrenie k trovám exekúcie a k ich špecifikácii výzvou zo dňa 12.05.2011. Súdny exekútor vyčíslil trovy exekúcie a zaslal ich súdu dňa 01.06.2011. Okresný súd Levice uznesením č.k. 3Er/19/2003-20 zo dňa 13.12.2011 návrhu oprávnenej na zmenu súdneho exekútora vyhovel. Zároveň uložil oprávnenej povinnosť nahradiť pôvodnému súdnému exekútorovi trovy exekúcie vo výške 164,96 eura.

Navrhovateľka špecifikovala uplatnenú majetkovú škodu, ako účelne vynaložené náklady navrhovateľky v období medzi doručením žiadosti o zmenu exekútora a rozhodnutím o nej, pričom malo ísť o pracovné výkony zamestnancov pomocou informačného systému v sume 70,00 eur, náklady na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40,00 eur a administratívne náklady v sume 15,00 eur. Navrhovateľka sa zároveň domáhala nemajetkovej ujmy, keď márnym uplynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania navrhovateľky na vymoženie pohľadávky, keď mohlo dôjsť k zániku povinného, k strate kontaktu s povinným, k insolventnosti povinného. Nemajetková ujma má predstavovať satisfakciu za konkrétne porušenie zákona. Pri výške nemajetkovej ujmy navrhovateľka vychádzala z toho, že Ústavný súd SR za prietahy v konaní priznáva priemerne 660,00 eur ročne a navrhovateľka sa domáha sumy 55,00 eur za každý mesiac, pričom exekučný súd bol v danej veci nečinný viac ako 390 dní.

Súd v dôvodoch poukázal na ustanovenia § 9, § 16, § 17, § 19 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 41, § 44 Exekučného poriadku a nárok navrhovateľky v zmysle citovaných ustanovení nepovažoval za dôvodný. Uviedol, že nevyhnutnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú: a/ protiprávny úkon, resp. škodová udalosť, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom (škodovou udalosťou) a vznikom škody, d/ zavinenie (len v prípade subjektívnej zodpovednosti, pri objektívnej zodpovednosti nie je podstatné, či zodpovedný subjekt vznik škody zaviniel alebo nie). Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je zákonom č. 514/2003 Z. z. koncipovaná ako zodpovednosť objektívna (podľa § 3 ods. 2 zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť), čo znamená, že zo strany oprávneného subjektu (poškodeného) nie je potrebné preukazovať zavinenie vo forme úmyslu, resp. nedbanlivosti, ale stačí preukázať, že škoda (ak vznikla je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu (tzv. zodpovednosť za výsledok). Ústavným základom uvedenej zodpovednosti je čl. 46 ods. 3 ústavy ("Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom").

V zmysle citovaných zákonných ustanovení vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvého stupňa návrh zamietol. Súd mal k dispozícii ako dôkaz predmetný exekučný spis. Navrhovateľka sa domáhala škody za nesprávny úradný postup z dôvodu, že k rozhodnutiu o návrhu na zmenu exekútora nedošlo v zákonnej 30 dňovej lehote. Súd v tomto prípade zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej lehoty, z akého dôvodu a či je to dôvod na náhradu škody, resp. či vôbec nejaká škoda vznikla. S poukazom na znenie ust. § 44 EP platného v čase začatia exekučného konania nebola stanovená žiadna lehota na rozhodnutie súdu o žiadosti na zmenu súdneho exekútora, preto nemohlo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu súdu pre nedodržanie zákonnej lehoty na rozhodnutie o zmene exekútora. Súd prvého stupňa konštatoval, že v priebehu exekúcie po podaní návrhu na zmenu exekútora nemohlo dôjsť k žiadnej škode, pretože pôvodný exekútor má podľa zákona oprávnenie a povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Účastníkom exekučného konania nerozhodnutím o zmene exekútora v primeranej lehote, nevznikol stav právnej neistoty, pretože doba do rozhodnutia o žiadosti (6 mesiacov po vyjadrení exekútora) nemohla nijako negatívne zasiahnuť navrhovateľku, vyvolať u nej neistotu ako morálnu ujmu. Rozhodovacia činnosť súdnictva nemožno hodnotiť ako nesprávny úradný postup. K prietahom v konaní poukázal na ustanovenie § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a dospel k záveru, že všeobecný súd nemôže v konaní hodnotiť postup iného súdu z uvedeného hľadiska.

Nárok na náhradu škody si navrhovateľka uplatňovala podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z., keď podľa nej príslušný súd svojím postupom porušil povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, resp. bez zbytočných prietahov v konaní. Ohľadne prípadného prietahu v konaní súd zistil, že sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sťažnosť na prietahy v konaní, nerozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky, či Európsky súd pre ľudské práva. V zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v súčasnom znení by len takéto podklady boli relevantné pre priznanie náhrady škody. Citované ustanovenie je platné od 01.01.2013. Návrh bol podaný v roku 2012 súd však mal za to, že predmetné ustanovenie možno brať do úvahy ako výklad pôvodného ustanovenia pri skúmaní nárokov podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. platného v čase podania návrhu na vydanie poverenia a začatia tohto konania. Od podania návrhu na zmenu exekútora do návrhu na predbežné prejednanie nároku navrhovateľa neubehli tri roky a tak návrh nie je premlčaný.

Súd ďalej konštatoval, že navrhovateľkou uvádzaná majetková škoda nebola nijako preukázaná, navrhovateľka nepreukázala a žiadnym spôsobom zníženie svojho majetku. Tvrdenia o tom, že ak by súd rozhodol včas, nemusela by sa navrhovateľka prostredníctvom svojich zamestnancov venovať urgenciám, sťažnostiam, evidencii prípadov, sú nedostatočným argumentom a zároveň nepreukazujú príčinnú súvislosť medzi rozhodnutím exekučného súdu o návrhu na zmenu exekútora a podaným návrhom na zmenu exekútora. Navyše navrhovateľkou uvádzaná majetková škoda nebola v konaní

preukázaná, jej vyčíslenie paušalizáciou reálnych vecných nákladov, spočívajúcich v administratívnych výdajoch, funkčných výdajoch, mzdových výdajoch a výdajoch spojených so stratou času zamestnanca, je podľa súdu nepreukázané, nezdôvodnené a navrhovateľ neprodukoval žiadne dôkazy preukazujúce ním uvádzanú škodu. Škodou sa pritom rozumie majetková ujma, ktorá vznikla fyzickej alebo právnickej osobe, je vyjadriteľná v peniazoch a spočíva v zmenšení (úbytku existujúceho majetku poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty, ktoré bolo treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do predošlého stavu, resp., aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky toho, že navrátenie do predošlého stavu nie je možné alebo účelné.

Doba, ktorá uplynula od doručenia žiadosti na zmenu súdneho exekútora až do samotného rozhodnutia exekučného súdu o tomto návrhu, nemohla nijako negatívne zasiahnuť navrhovateľku, nemohla v nej vyvolať neistotu ako morálnu ujmu, nemohla ovplyvniť jej plánovanie a rozhodovanie, nemohla viesť k strate legitímnych očakávaní, že v zákonom určenom čase nastane stav predpokladaný zákonom a nemohla vyvolať ani riziko ohrozujúce konečné vymoženie pohľadávky. Súd prvého stupňa sa nestotožnil ani s názorom navrhovateľky, že možno priamo porovnávať nemajetkovú ujmu za nedodržanie zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia a nárokom priznávaným Ústavným súdom SR za prietahy v konaní. Je pravdou, že v danej veci exekučný súd rozhodol v lehote do 6 mesiacov od doloženia dokladov súdnym exekútorom, čo však vzhľadom na skutočnosť, že v tom čase neexistovala žiadna lehota na rozhodnutie o zmene exekútora, nemožno považovať za neprimeranú lehotu. Treba skúmať aj dôležitosť rozhodnutia pre ďalšie vzťahy účastníkov konania a priebeh konania. Rozhodovanie o zmene exekútora nijako vzťah medzi účastníkmi nemení a vplyv na priebeh konania nebol preukázaný. Z pohľadu súdnictva vzhľadom na dôležitosť rozhodnutia sa o dobe rozhodovania súdu dá hovoriť ako o prijateľnom časovom intervale. Navrhovateľka ako oprávnená v exekučnej veci požiadala o zmenu exekútora až po ôsmich rokoch od udelenia poverenia pôvodnému exekútorovi, skoršie rozhodnutie o zmene exekútora nepresadzovala zákonnými možnosťami. Jej tvrdenia o urgencii, či žiadosti o informáciu o stave konania, sa v predmetnom exekučnom spise žiadne takéto podania nenachádzali. O návrhu na zmenu exekútora bolo rozhodnuté. Konštatovanie že vo veci išlo o prietah nie je všeobecný súd v tomto konaní oprávnený konštatovať. Ako už bolo uvedené žiadne konanie, v ktorom je možné konštatovať prietahy v konaní, sa nevedlo. V prvom rade mal súd prvého stupňa za to, že žiadna škoda nevznikla a v druhom rade, ak by aj teoreticky navrhovateľ nejakú škodu reálne dokladoval, nepreukázal jej spojitosť s nedodržaním zákonnej lehoty na zmenu exekútora.

K zamietnutiu návrhu na doplnenie znaleckého dokazovania k otázke výšky škody súd prvého stupňa uviedol, že doplnenie dokazovania znaleckým posudkom ako nehospodárne zamietol, i s poukazom na ďalšie dôvody pre zamietnutie návrhu.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že odporkyni, ktorá mala vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže žiadne nešpecifikovala a žiadne jej nevznikli. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá žiadala a napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch uviedla, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietala, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, hoci pri svojom rozhodovaní bol viazaný ust. § 9 ods. 1 v znení zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z.z.. Svojim rozhodnutím de iure a de facto tak aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Vytkla mu tiež, že odôvodnenie o zániku nároku na náhradu uplatnenej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom založil na nedôveryhodnosti údajov, čo platné právo nepozná. V tejto súvislosti poukázala na to, že nemala k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a preto mohla niektoré skutočnosti len usudzovať podľa sekundárnych prejavov, ktoré mala v realite, z ktorého dôvodu ako dôkaz označila aj exekučný spis a žiadala použiť v ňom obsiahnuté listiny. Samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávne úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote. Namietala, že súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ďalej argumentovala, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie

dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď. Rovnako tak Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickéj situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávaný za vinu. Za prejav nesústredenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 201 a § 204 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP), prejednal vec podľa § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správne a odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Preto v zmysle § 219 ods. 1 OSP napadnutý rozsudok potvrdil.

Predmetom tohto konania je suma 175,00 eur, ktorej zaplatenie sa navrhovateľka domáha z dôvodu náhrady škody a suma 719,16 eura z titulu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Ako právny základ návrhu na začatie konania navrhovateľka uviedla škodu, ktorá jej mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom u súdneho exekútora pod sp. zn. EX/90/2003. Nesprávny úradný postup mal vzniknúť v dôsledku toho, že exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase.

V prejednávanej veci sa súd prvého stupňa správne najskôr zaoberal existenciu predpokladov zodpovednosti odporkyne za škodu uplatňovanú navrhovateľom v konaní. V tomto smere v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správny právny záver.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov je osobitným zákonom, ktorý upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci. Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobov v zákone špecifikovaným, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou podmienkou je, aby medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou, bola daná priama príčinná súvislosť. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, má charakter objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, zákon rozlišuje základné dva okruhy zodpovednosti za škodu a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a § 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9). I keď zákon explicitne nedefinuje pojem "nesprávny úradný postup", vo všeobecnosti za takýto možno považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania. Z ust. § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003/ Z.z. vyplýva, že za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu,

zbytočné preťahy v konaní, ako aj iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Pôjde teda najmä o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku. Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Podmienkami vzniku tejto zodpovednosti sú: a) výkon verejnej moci príslušným orgánom verejnej moci, b) vznik škody alebo nemajetkovej ujmy poškodenému, c) príčinná súvislosť medzi a) a b). Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc. Druhým predpokladom zodpovednosti štátu za škodu je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy, ktorú musí preukázať poškodený. Medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou musí byť daná priama príčinná súvislosť. Zákon upravuje z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, dva odlišné okruhy zodpovednosti za škodu. Prvý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú protiprávnym (nezákonným) rozhodnutím (§ 5 a § 6 zákona). Druhý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9 zákona). Zároveň je v rámci zákona samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní (§ 7 zákona), väzbe, treste alebo ochrannom opatrení (§ 8 zákona).

Nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri uskutočňovaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok. Nesprávnym úradným postupom je aj opomenutie urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Aj nevydanie rozhodnutia je nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup je možné považovať i iné nekonanie príslušného orgánu, teda nevykonávanie úradného postupu.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci má charakter objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie). Štát teda zodpovedá za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci tými, ktorí v jeho mene vykonávali verejnú moc bez ohľadu na to, či tieto osoby spôsobili škodu svojím zavinením alebo bez tohto zavinenia. Z hľadiska posúdenia zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je teda rozhodujúce, či boli splnené objektívne predpoklady tejto zodpovednosti (výkon verejnej moci v súvislosti s činnosťami uvedenými v ustanovení § 3 ods. 1 zákona, vznik škody a príčinná súvislosť medzi konaním a škodou).

Pri koncipovaní objektívnej zodpovednosti ide zákon ešte ďalej, keď ustanovuje zákaz liberácie, t.j. zbavenie sa zodpovednosti (§ 3 ods. 2 zákona). Ak sú splnené podmienky, nedáva zákon štátu (ani územnej samospráve) sa zbaviť zodpovednosti. Tým vlastne nadobúda táto zodpovednosť charakter absolútnej zodpovednosti.

Aj v tomto prípade musia byť podmienky zodpovednosti za škodu preukázané. Vyššie uvedené podmienky zodpovednosti musí preukázať poškodený, ktorý v prípadnom súdnom konaní o náhradu škody znáša dôkazné bremeno o skutočnostiach, ktoré zakladajú objektívnu zodpovednosť štátu.

Hoci nie je vylúčené, aby škoda, za ktorú zodpovedá štát, bola spôsobená aj nesprávnym úradným postupom vykonávaným v rámci rozhodovacej činnosti, je pre túto formu zodpovednosti určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy osebe nevedú k vydaniu rozhodnutia a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodrazia.

Odvolaací súd v súlade s vyššie uvedenými právnymi závermi v dôsledku podaného odvolania taktiež preskúmal, či v tomto prípade boli naplnené podmienky vzniku zodpovednostného právneho vzťahu štátu vo vzťahu k navrhovateľovi, pričom zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a taktiež vec správne právne posúdil. Z obsahu súdneho spisu Okresného súdu Levice vedeného pod sp. zn. 3Er/19/2003 vyplýva, že exekučné konanie začalo dňa 16.01.2003, kedy bol súdnemu exekútorovi doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor písomným podaním doručeným exekučnému súdu dňa 21.01.2003 požiadal súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu platobného rozkazu okresného súdu Levice č.k.15RoB/1424/02 zo dňa 17.09.2002. Exekučný súd výzvou zo dňa 21.02.2003 žiadal súdneho exekútora o doloženie exekučného titulu - platobného rozkazu. Dňa 19.08.2003 exekučný súd udelil súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie. Dňa 23.11.2010 doručil oprávnený exekučnému súdu návrh na zmenu súdneho exekútora. Dňa 12.05.2011 exekučný súd vyzval súdneho exekútora na vyčíslenie trov exekúcie. Súdny exekútor reagoval dňa 01.06.2011, keď exekučnému súdu doručil vyúčtovanie trov exekúcie. Následne exekučný súd dňa 13.12.2011 rozhodol o tomto návrhu tak, že návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora, vyhovel.

Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.09.2005, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 44 ods. 8 citovaného zákona, súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 7 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku v znení účinnom od 30.11.2006, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 44 ods. 9 citovaného zákona, súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 240 ods. 1 Exekučného poriadku, konania začaté pred 1. decembrom 2006 sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov, ak odseky 2 až 4 alebo osobitný predpis 20) neustanovujú inak.

Podľa § 240 ods. 2 citovaného zákona, ustanovenie § 44 ods. 7 sa použije aj na konania začaté pred 1. decembrom 2006, v ktorých súd ešte neudelil exekútorovi písomné poverenie na vykonanie exekúcie. V konaniach začatých pred 1. decembrom 2006, v ktorých už súd udelil exekútorovi písomné poverenie na vykonanie exekúcie, ale neurčil výšku preddavku na odmenu a na náhradu hotových výdavkov, súd určí túto výšku na žiadosť exekútora.

Podľa § 238 ods. 1 Exekučného poriadku, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak.

V tomto smere odvolací súd konštatuje, že ustanovenie § 44 ods. 7 Exekučného poriadku s účinnosťou od 01.09.2005 (s účinnosťou od 01.12.2006 ods. 8) upravuje 30-dňovú lehotu, o plynutie ktorej sa opiera aj návrh navrhovateľky žiadajúcej náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Navrhovateľka vo svojom návrhu tvrdí, že súd aplikujúc toto ustanovenie nerozhodol v zákonom stanovenej lehote.

Vo vzťahu k hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia návrhu odvolací súd konštatuje, že hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia návrhu na začatie konania je nepreukázanie podmienok na uplatnenie náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., ktorými sú nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila nedodržaním zákonom stanovenej lehote 30 dní na rozhodnutie o zmene súdneho exekútora. V tomto smere je potrebné uviesť, že ustanovenie § 44 ods. 6 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.08.2005 (v znení účinnom v čase začatia predmetného exekučného konania) neupravovalo lehotu 30 dní na rozhodnutie súdu o zmene súdneho exekútora, táto bola zavedená do Exekučného poriadku až novelou účinnou od 01.09.2005. V zmysle § 238 ods. 1 Exekučného poriadku, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. Odsek 2 v tomto prípade vo vzťahu k ustanoveniu § 44 neustanovuje inak preto platí prvá časť vety § 238 ods. 1, t.j. že konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, čo je aj tento prípad. Exekučné konanie začalo dňa 16.01.2003, za účinnosti ustanovenia § 44 ods. 6 Exekučného poriadku, ktoré lehotu 30 dní na rozhodnutie súdu o zmene súdneho exekútora neupravovalo. V prebiehajúcich exekučných konaniach sa a priori totiž uplatnia doterajšie právne predpisy. Všeobecne sa týmto vychádza z prísneho dodržania ústavných princípov zákazu retroaktivity.

V danom exekučnom konaní preto zo strany exekučného súdu pri vydaní rozhodnutia o zmene súdneho exekútora nedošlo k porušeniu povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Exekučný súd zistiť dôvody na rozhodnutie o zmene súdneho exekútora podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol v čase primeranom skutkovému a právnomu stavu veci. Navyše žiadnou lehotou na vydanie rozhodnutia o zmene súdneho exekútora ani nebol viazaný. Navrhovateľ tak jednu z podmienok zodpovednostného

právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. nepreukázal, nakoľko vzhľadom na vyššie uvedené súd prvého stupňa ani odvolací súd nezistil, že by sa exekučný súd dopustil nesprávneho úradného postupu z dôvodu nedodržania zákonom stanovenej lehoty. Súd prvého stupňa mal pri rozhodovaní k dispozícii exekučný spis, z ktorého údajov pri svojom rozhodovaní aj vychádzal, pričom z obsahu tohto spisu ako aj z obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že zo strany exekučného súdu nedošlo k porušeniu žiadnej právnej povinnosti vyplývajúcej zo zákona a teda nedošlo k naplneniu základného predpokladu potrebného pre úspešnosť žaloby, preto s ohľadom na zásadu hospodárnosti konania nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie. Exekučný súd rozhodol správne podľa platných právnych predpisov a v primeranom čase v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva neporušiac tým ani právo na spravodlivý súdny proces a právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

K dôvodom odvolania vo všeobecnosti odvolací súd uvádza, že viazanosť rozsahom a dôvodmi odvolania vyplýva pre odvolací súd z § 212 ods. 1 a 2 OSP. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Treba zdôrazniť, že ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy.

Vo vzťahu k námietke navrhovateľa, že súd rozhodol v merite veci na základe inšpirácie novou právnou úpravou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. odvolací súd uvádza, že sa nestotožňuje s dôvodmi odvolania navrhovateľky v časti týkajúcej sa aplikácie novej právnej úpravy § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. uskutočnenej zák. č. 412/2012 Z. z. Je pravdou, že prvostupňový súd v dôvodoch svojho písomného rozhodnutia citoval dané ustanovenie po novele prijatej zák. č. 412/2012 Z. z. Citované ustanovenie je platné od 01.01.2013 a návrh na začatie konania bol podaný v roku 2012. Uvedené pochybenie prvostupňového súdu však nemá vplyv na správnosť rozhodnutia. Odvolací súd v tejto časti poukazuje na dôvodnú správu k § 9 ods. 2 zák. č. 412/2012 Z. z., z ktorej vyplýva, že súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd, resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prietahy. Pokiaľ by konajúci súd o náhradu škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov, znamenalo by to absurdný záver, že všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom by to mohlo smerovať k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Konštatovať prietahy v súdnom konaní je oprávnený len Ústavný súd SR, resp. predseda súdu. Aj keď novela v § 9 ods. 2, 3 presne upravila prietahy v konaní, v podstate reagovala na dovtedajšiu rozhodovaciu prax súdov, že nie sú oprávnené posudzovať prietahy v konaní.

Súd prvého stupňa mal pri rozhodovaní k dispozícii súdny spis sp. zn. 3Er/19/2003 z ktorého listín a údajov vychádzal. Základom rozhodnutia súdu prvého stupňa je nesplnenie zákonných podmienok zodpovednostného právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/200 Z. z. a nie nedôveryhodnosť údajov tak ako to uvádza navrhovateľka v odvolaní.

Odňatie možnosti konať pred súdom odvolací súd nevezhliadol ani v postupe súdu prvého stupňa týkajúceho sa znaleckého dokazovania. Vo vzťahu k tejto skutočnosti odvolací súd konštatuje, že Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle § 120 ods. 1 OSP však súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým odvolací dôvod. Odňatie možnosti konať pred súdom nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykoná. V zmysle § 120 ods. 1 druhá veta OSP len súd má právo rozhodnúť, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nevykoná dôkazy, ktoré nie sú pre posúdenie veci relevantné a nemôžu smerovať k zisteniu skutkového stavu. Ich nevykonanie musí v rozhodnutí odôvodniť. Na druhej strane, súd je povinný vykonať navrhnuté dôkazy, ak sú právne relevantné a ich vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. To, či súd vykoná dôkazy označené účastníkom konania, nie je ľubovôľou súdu. Rozhodujúce je zistenie, či skutkové závery vyplývajúce z vykonaného dokazovania umožňujú záver, ktorý v konečnom dôsledku bude zodpovedať cieľu sledovanému § 1 až § 6 OSP, v zmysle ktorých je potrebné vykladať ustanovenia Občianskeho

súdneho poriadku. V prejednávanej veci súd prvého stupňa návrh na doplnenie dokazovania znaleckým posudkom ako nehospodárne zamietol, i s poukazom na ďalšie dôvody pre zamietnutie návrhu. V tomto postupe súdu prvého stupňa nemožno vzhľadom na vyššie uvedené konštatovať odňatie možnosti konania pred súdom, nakoľko súd prvého stupňa rozhodol v zmysle zákona a svoje rozhodnutie v tomto smere aj dostačujúco odôvodnil. Odňatie možnosti konať pred súdom nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykonal, resp. ak ich vyhodnotenie nie podľa predstáv navrhovateľa.

Odvolačný súd vo vzťahu k navrhovateľom tvrdenému prejavu nesústredenosti činnosti súdu, keď podľa jeho názoru súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúvisia (rozpor exekučného titulu so zákonom), odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa bol oprávnený na podporu svojich tvrdení uviesť akékoľvek skutkové a právne skutočnosti odôvodňujúce jeho rozhodnutie. Exekučným titulom v predmetnom exekučnom konaní bola notárska zápisnica, preto súd prvého stupňa bol oprávnený vo svojom rozhodnutí uviesť aj tieto skutočnosti. Jednalo sa o skutočnosť súvisiacu s konaním ako celkom a s úpravou súvisiacou so splnomocnením na spísanie notárskej zápisnice a rozhodovaciu činnosť súdov v tomto smere (zastavené exekúcie z dôvodu neplatnosti splnomocnenia). Podstata odôvodnenia bola však v posudzovaní podmienok nároku na škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.

Vzhľadom na uvedené navrhovateľka nespĺnila ani jednu z podmienok zodpovednostného právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. V danom prípade bolo na navrhovateľke preukázať skutočnosti uvedené v návrhu a to, že exekučný súd svojím nesprávnym úradným postupom spôsobil také konanie, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti so škodou vyčíslenou v návrhu. Rovnako tak mala postupovať a preukázať dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy. Na základe uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporkyňa návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodala.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.